

**Прес-реліз виступу голови правління Біоенергетичної асоціації України
Георгія Гелетухи на прес-конференції «Відновлювана енергетика у 2016 році:
чого більше – #зрада чи #перемога?»»,**

23 грудня, 11.30-12.30, Український кризовий медіа-центр (Український дім, Хрещатик, 2)

1. Біоенергетика продовжує впевнене зростання.

20 грудня Державна служба статистики України оприлюднила енергетичний баланс за 2015 р. Експерти БАУ провели аналіз енергобалансу та підготували інфографіку про внесок біоенергетики з 2010 по 2015 рр. (перерахований в заміщення природного газу в млрд м³/рік).

По показнику "виробництво біопалив і відходів" в 2015 р. заміщення газу біопаливом склало **3,26 млрд. м³/рік**, а середній темп зростання у період 2010-2015 рр. склав **38%/рік**.

По показнику "загальне постачання первинної енергії з біопалив і відходів" заміщення газу біопаливом склало **2,63 млрд м³/рік**, а середній темп зростання у період 2010-2015 рр. склав **26%/рік**.

Різниця між виробництвом та постачанням складає експорт біопалив за кордони України у вигляді пеллет, тріски, дров та інших видів біопалив. Ці ресурси, що

експортуються, легко можуть бути залучені до використання на внутрішньому ринку України за умови створення сприятливих умов для цього.

Роль біоенергетики в енергобалансі 2015 р. відзначена як ключова (цитата): "У структурі виробництва відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) у 2015 р. найбільшу питому вагу мало біопаливо – **81,3%**".

В 2015 р. внесок енергії з біопалива складав **3,6 %** кінцевого споживання енергії, або **2,3%** в загальному постачанні первинної енергії в країні.

2. Закликаємо Верховну Раду України до пріоритетного розгляду законопроекту [№4334](#) «Про внесення змін до закону України «Про теплопостачання» щодо стимулювання виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії».

Верховна Рада прийняла 22 вересня в першому читанні ЗП №4334 «Про внесення змін до закону України «Про теплопостачання» щодо стимулювання виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії». Наразі він активно готується до другого читання. БАУ просить ВР терміново розглянути цей ЗП у другому читанні. Чому це важливо?

ЗП 4334 врегулює законодавчий вакуум, який виник після набрання чинності Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг». Наразі склалася ситуація, коли повноваження встановлювати тарифи на виробництво теплової енергії на установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії виключено із повноважень НКРЕКП та надано органам місцевого самоврядування, проте не визначена методика, згідно якої вони повинні це робити. ЗП 4334 надає повноваження **встановлення** органами місцевого самоврядування **тарифів** на теплову енергію для бюджетних організацій і потреб населення, що виробляється з альтернативних джерел, **на рівні 90%** від відповідних діючих в населеному пункті тарифів на теплову енергію з газу.

Законопроект приведе до значного позитивного макроекономічного ефекту:

Нинішня ситуація	Ситуація в разі прийняття законопроекту 4334
Споживання ТКЕ 6,6 млрд м3 імпортованого природного газу (в 2015 р).	Можливість заміщення природного газу альтернативними джерелами в ТКЕ на 30-50% (протягом 3-5 років дії закону).
Оплата цього імпортованого газу на рівні \$1,3 млрд /рік (при ціні \$200 дол/1000 м3).	Покращення торговельного балансу України на \$300 - 650 млн/рік (протягом 3-5 років дії закону).
Критично низький рівень оновлення	Значні приватні інвестиції в інфраструктуру ЦТ (до 30-50% теплогенеруючих

інфраструктури ЦТ.	потужностей можуть бути замінені на нові протягом 3-5 років дії закону).
Сплачені гроші йдуть в країни-імпортери газу (Росія, ЄС) і створюють робочі місця там.	Створення до 25 тис нових робочих місць , збільшення податкових надходжень до бюджетів різних рівнів.

Закликаємо Верховну Раду України до пріоритетного розгляду цього законопроекту у другому читанні! Тоді ще в цьому опалювальному сезоні ми відчуємо альтернативне тепло в наших оселях.

3. Закликаємо Уряд і Верховну Раду України прискорити розробку необхідного законодавчого поля для створення конкурентного ринку виробництва тепла в системах централізованого тепlopостачання України.

Внаслідок *монопольного* становища підприємств теплокомуненерго (ТКЕ) в секторі централізованого тепlopостачання (ЦТ) та *недосконалого законодавства* існують такі проблемні питання в секторі ЦТ:

- ✓ Відсутність передумов для конкуренції у сфері тепlopостачання.
- ✓ Відсутність стимулів для підвищення ефективності виробництва теплової енергії (ТЕ).
- ✓ Існування бар'єрів для доступу до тепломереж незалежних виробників ТЕ.
- ✓ Високі тарифи на ТЕ.
- ✓ Низькі інвестиції в модернізацію систем ЦТ.
- ✓ Відсутність/ недостатність інвестицій, як наслідок недосконалості існуючих механізмів тарифоутворення («собівартість +6%»).

Вихід: розвинені європейські країни переважно вже створили конкурентний ринок ТЕ, а решта країн ЄС рухаються в цьому напрямку.

Нагадаємо, що «*Ефективним центральним тепlopостачанням і охолодженням*» згідно директиви 2012/27 ЕУ «Про енергоефективність» вважається «система центрального тепlopостачання або охолодження, що використовує мінімум 50% відновлюваної енергії, 50% скидного тепла, 75% тепла від когенерації або 50% комбінації такої енергії та тепла».

Якщо звернути увагу на досвід європейських країн, то у них протягом останніх 20 років у виробництві теплової енергії стабільно зростає частка відновлюваних джерел енергії, переважно біопалива (деревна тріска, тюки соломи, пелети, брикети та ін.). Наразі в середньому по ЄС вона складає більше 23%. В окремих країнах цей показник значно вищий: в Швеції – 65%, у Литві – 61%, в Данії – 47%, в Австрії – 41%, у Фінляндії – 37%, в Латвії – 28%.

Необхідна реформа системи ЦТ з метою створення конкурентного ринку ТЕ в Україні. Вважаємо за реальне розробку необхідної законодавчої бази протягом 2016 р. а підзаконних актів в першій половині 2017 р. Робоча група з цих питань при Держенергоефективності працює з лютого 2016. Група консультантів за підтримки проекту МЕРП USAID працює з серпня 2016 над концепцією такого ринку. Нижче представлені основні положення цієї концепції.

Модель конкурентного ринку ТЕ, що пропонується в Україні.

Що таке конкурентний ринок тепла?

- Конкурентний ринок ТЕ за моделлю «єдиного покупця». Це аналог моделі «оптового ринку», яка діє зараз на ринку електроенергії України.
- За основу прийнято *Литовську модель* конкурентного ринку ТЕ.
- *Щомісячні аукціони* серед виробників ТЕ. При цьому ціна теплової енергії на аукціоні не повинна перевищувати граничну ціну основного виробника.
- Тариф на теплову енергію для кінцевих споживачів в результаті конкуренції виробників не може бути вищим, ніж за умови відсутності такої конкуренції.

- Прозорий механізм і недискримінаційні правила приєднання незалежних виробників до тепломереж.
- *Фінансовий анбандлінг* існуючих ТКЕ.

Очікувані результати впровадження конкурентного ринку тепла в Україні.

- ✓ Поступове зниження тарифів на теплову енергію для кінцевих споживачів.
- ✓ Створення конкуренції в секторі централізованого теплопостачання.
- ✓ Підвищення ефективності виробництва теплової енергії для Операторів і незалежних виробників.
- ✓ Впровадження концепції відкритих теплових мереж на основі недискримінаційних умов підключення незалежних виробників.
- ✓ Зростання приватних інвестицій в секторі централізованого теплопостачання.
- ✓ Оновлення інфраструктури ЦТ.
- ✓ Зростання заміщення природного газу біомасою та іншими альтернативними джерелами енергії в секторі ЦТ.
- ✓ Підвищення попиту на біопалива і інші альтернативні джерела енергії в секторі ЦТ.
- ✓ Створення нових робочих місць в секторі виробництва і заготівлі біопалив та виробництва відповідного біоенергетичного обладнання.

Вважаємо, що без демонополізації та створення рівних правил гри на ринку теплової енергії ми ніколи не зупинимо зростання тарифів та не підвищимо рівень послуг ЦТ. Закликаємо Уряд і Верховну Раду України прискорити розробку необхідного законодавчого поля для створення конкурентного ринку виробництва тепла в системах централізованого теплопостачання України. Вважаємо за реальне зробити це протягом 2017 р.

Електронна версія цього прес-релізу буде розміщено на сайті БАУ: www.uabio.org, або може бути надіслана за зверненням на geletukha@uabio.org